

ศักยภาพและการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

สุภาพร บัวเลี้ยง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2548

ISBN 974-502-625-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุภาพร บัวเลี้ยง จบนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประจุม รอดประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประจุม รอดประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เชาวน์ มณีวงษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่...14...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา ช่วยแนะนำ จาครองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์รวมทั้ง ท่านคณะกรรมการคณาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี และ อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าความรู้และ ประสบการณ์อย่างกว้างขวาง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งบุคลากรของหน่วยงานทางการศึกษาของการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับ ที่มีส่วนช่วยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่ง ในครั้งนี้

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ทุกท่าน เป็นอย่างสูงและ ขอขอบคุณ ครอบครัวที่มีส่วนสำคัญ ในการสนับสนุนผลักดันให้การศึกษาครั้งนี้ ประสบความสำเร็จ รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี หากงานวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าหรือนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมกับศักยภาพของท้องถิ่นอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์นั้นแก่ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ตั้งแต่เยาว์จนถึงปัจจุบัน

สุภาพร บัวเลี้ยง

43920217: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ศักยภาพและการพัฒนาศักยภาพ/ องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก

สุภาพร บัวเลี้ยง: ศักยภาพและการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

สายสามัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก (POTENTIALS AND POTENTIAL DEVELOPMENT IN MANAGING NONFORMAL EDUCATION OF THE SUB-DISTRICT

ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN THE EASTERN REGION) อาจารย์ผู้ควบคุม

วิทยานิพนธ์: ประชุม รอดประเสริฐ, Ed.D., ชารี มณีศรี, M.Ed., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ค.

103 หน้า. ปี พ.ศ. 2548. ISBN 974-502-625-5

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก โดยจำแนกตามรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการบริหารส่วนตำบล จำนวน 524 คน 262 แห่ง ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) และทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ F-Test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกที่มีรายได้มีน้อยมีศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญต่ำกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้สูงกว่า
2. ปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออก ได้แก่ การมีรายได้ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณอุดหนุน รวมถึงความไม่ชัดเจนในการถ่ายโอนอำนาจและภารกิจในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
3. แนวทางในการพัฒนา ได้แก่ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม รวมทั้งจัดอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ถึงภารกิจจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและเตรียมการถ่ายโอนอัตรากำลังที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเดิมให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล

43920217: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: POTENTIALS AND POTENTIAL DEVELOPMENT/ SUB-DISTRICT GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS OF EASTERN REGION

SUPAPORN BOONLIANG: POTENTIALS AND POTENTIAL DEVELOPMENT IN MANAGING NONFORMAL EDUCATION OF THE SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN THE EASTERN REGION. THESIS ADVISORS: PRACHUM RODPRSERT, Ed.D., CHAREE MANEESRI, M.Ed., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D. 103 P. 2005. ISBN 974-502-625-5

The purpose of this research is to study and compare the potentiality in managing informal education of the sub-district administrative organization in the eastern region classified by the income of each administrative organization. This research also studied the problems and the developmental guideline for the informal educational management in the eastern region. The sample of the study consisted of the 524 committee members of 262 sub-district administrative organizations which were the presidents of the sub-district administrative organization and the permanent secretaries of the sub-district administrative organization. The statistics used in this research included arithmetic mean, standard deviation (S.D.), and Cronbach's alpha coefficient. The hypothesis was then tested by F-Test and the one-way ANOVA to specify the frequency and percentage.

The findings are as follows:

1. The potentiality of informal educational management of sub-district administrative organizations in the eastern region with low income was found of being less than the one with higher income.
2. Main problem in managing informal education of sub-district administrative organizations in the eastern region is the insufficiency of income, the lack of financial support, the unclear transferred authority and duty in managing informal education.
3. The development guideline is that the government should give more financial support and set up a training to provide the relevant knowledge to the staff of the sub-district administrative organizations so that they can learn how to manage the informal education and prepare to transfer the staff who have experience in managing informal education to the sub-district administrative organizations.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบความคิดเห็นในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การศึกษานอกโรงเรียน.....	10
องค์การบริหารส่วนตำบลกับนโยบายในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น.....	17
ศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก.....	68
ภาคผนวก ข.....	71
ภาคผนวก ค.....	87
ภาคผนวก ง.....	99
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากร กลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออก.....	32
2	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับรายได้.....	38
3	การวิเคราะห์การแปรปรวนศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน.....	39
4	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน ต่อศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านอาคารสถานที่.....	40
5	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน ต่อศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านงบประมาณ.....	41
6	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน ต่อศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านบุคลากร.....	42
7	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน ต่อศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี.....	43
8	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน ต่อศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา.....	44
9	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน ต่อศักยภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ทุกด้าน โดยรวม.....	45
10	ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านอาคารสถานที่.....	46
11	ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านงบประมาณ.....	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านบุคลากร.....	48
13 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี.....	49
14 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา.....	50
15 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านอาคารสถานที่.....	51
16 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านงบประมาณ.....	52
17 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านบุคลากร.....	53
18 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี.....	54
19 ความถี่และร้อยละ ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา.....	55
20 ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านอาคารสถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับรายได้.....	88
21 ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับรายได้.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ด้านบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับรายได้..... 92
23	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีขององค์การบริหารส่วนตำบล ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับรายได้ 95
24	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับรายได้..... 97
25	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (O) ของแบบสอบถาม..... 100

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
---	---------------------------	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University